

Karlijn Wydaeghe
Coördinator VOC's
Liesbeth Franssen
Freelance Communicatiemedewerker

Een dier wordt in beslag genomen. Wat nu?

Interview met Frederik Thoelen

Frederik Thoelen werkt als bioloog in het Natuurhulpcentrum in Opglabbeek. Elk jaar vangen ze daar duizenden zieke en gewonde (wilde) dieren op. Frederik is ook bestuurslid van Vogelbescherming Vlaanderen.

Frederik, helaas duiken regelmatig gevallen op van illegale vangst of handel in wilde dieren. Die dieren worden in beslag genomen door de bevoegde instantie en komen dan voor verzorging bij jullie terecht. Hoe verloopt dit?

Er zijn verschillende overheidsinstanties die ons kunnen contacteren. Voor wilde dieren – meestal gaat het dan over illegaal gevangen zangvogels – worden we opgeroepen door de dienst Natuurinspectie van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB).

De Dienst Dierenwelzijn belt ons - al dan niet via de lokale politie - voor de opvang en verzorging van gedomesticeerde (cavia's,

schapen, kippen...) of exotische dieren (koningspython, serval, mantelbaviaan...)

En dan is er ook nog de cel CITES die onder de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu valt. Zij hebben ons het afgelopen jaar o.a. opgeroepen voor de opvang van een grijze roodstaartpapegaai, netpython, sakervalken en een gierslechtvalk.

Soms brengen ze de dieren tot bij ons, maar meestal gaan wij ter plekke. Daar helpen we de bevoegde instantie met de eerste vaststellingen, kijken eventuele ringen na, lezen chips uit en proberen te achterhalen hoe lang de dieren al gevangen

“ Illegaal gevangen zangvogels zoals putters en goudvinken hebben meestal maar een paar dagen verzorging en aansterking nodig voor we ze opnieuw kunnen vrijlaten. ”

zijn. Zodra het kan, maken we de dieren klaar voor transport naar ons Natuurhulpcentrum waar we ze tijdelijk opvangen en indien nodig verzorgen.

Hoelang blijven dieren gemiddeld bij jullie?

We moeten steeds wachten op de bestemmingsbeslissing die bepaalt waar de dieren naar toe kunnen zodra ze voldoende zijn aangesterkt. Bij inbeslagnames van het ANB volgt die beslissing snel. Illegaal gevangen zangvogels zoals putters en goudvinken hebben meestal maar een paar dagen verzorging en aansterking nodig voor we ze opnieuw kunnen vrijlaten. Hoe schuwer ze zijn bij aankomst, hoe groter de kans dat ze recent gevangen werden en dus ook snel terug de vrije natuur in kunnen.

Waar ze vrijgelaten worden, maakt in het geval van die vogels meestal niet zo veel uit. De grootste piek voor illegaal gevangen zangvogels vindt plaats tijdens de vogeltrek. Na vrijlating kunnen ze die trek verderzetten.

Soms moeten we echter wachten met een vrijlating. Zo kregen we half oktober 20 knobbelzwanen binnen vanop de luchthaven in Zaventem. Voorlopig blijven die hier tot nader onderzoek door het ANB.

Gedomesticeerde, exotische en CITES-soorten blijven vaak langer hier. Bij dieren in beslag genomen door de Dienst Dierenwelzijn duurt de bestemmingsbeslissing maximaal 2 maanden. Als er beslist wordt dat wij eigenaar worden – en dat is meestal het geval - starten we de zoektocht naar een nieuwe plek. Gedomesticeerde dieren komen vaak bij particulieren

Frederik Thoelen

“Elke vogel die we vrijlaten krijgt een wetenschappelijke ring en heel af en toe kunnen we zelfs dieren zenderen.”

terecht, bij exotische dieren kijken we meestal richting dierentuinen of opvangcentra in binnen- of buitenland. Van alle inbeslagnames vormen inbeslagnames via de Dienst Dierenwelzijn trouwens de grootste groep.

Hoe beoordelen jullie de kansen van wilde dieren om ze terug vrij te laten?

Dat is een kwestie van ervaring en ook wat buikgevoel. Als we het gevoel hebben dat ze in onze verblijven goed naar voedsel kunnen zoeken, een mooie vacht of verenkleed hebben en er fit en gezond uitzien, is dit een indicatie dat ze in de vrije natuur ook wel terug zullen kunnen overleven en kunnen we

ze dus vrijlaten. Elke vogel die we vrijlaten krijgt een wetenschappelijke ring en heel af en toe kunnen we zelfs dieren zenderen. Uit die gegevens weten we ondertussen dat de vogels effectief een goede kans op overleving hebben. Dat is zeker een stap vooruit.

Wie dekt de kosten van de verzorging van de dieren?

Dit hangt ervan af. Inbeslagnames via het ANB zitten eigenlijk vervat in onze subsidiëring, dus daar krijgen we niets extra voor.

Voor dieren die via Dierenwelzijn of de cel CITES bij ons terechtkomen, krijgen we een

vergoeding per dag die bepaald wordt aan de hand van een aantal categorieën. De vergoeding dekt de dagelijkse verzorging, maar komt niet tussen in quarantaine- of medische kosten. Jammer, want een slechte medische toestand is natuurlijk vaak de reden waarom de dieren in beslag genomen worden.

Zodra de dieren worden vrijgegeven - en wij dus de wettelijke eigenaar worden - stopt de vergoeding. Maar dan kunnen we de dieren vaak nog niet onmiddellijk herplaatsen: soms duurt het een hele tijd eer een geschikte locatie wordt gevonden, moeten nog certificaten worden aangevraagd...

En dan zijn er ook onvoorziene omstandigheden. Zo hebben we al eens een geval gehad van een 20-tal edelherten en damher-

ten die 1 maand na hun aankomst allemaal zijn bevallen. Voor die kalveren kregen we geen vergoeding, ook al waren de dieren al zwanger toen we ze gingen ophalen. Dat is natuurlijk erg jammer.

Kunnen jullie de meeste dieren redden?

Gelukkig wel. Het moet al heel slecht lopen als enkel euthanasie mogelijk is. Meestal worden de dieren gevonden in erbarmelijke omstandigheden, maar is hun conditie op zich niet hopeloos.

Vraag is natuurlijk wel hoe het met het mentale welzijn van het dier gesteld is. Dat is moeilijker te beoordelen. Sommige wilde dieren kunnen niet meer in de vrije natuur

losgelaten worden. Dat valt natuurlijk te betreuren. Zo hebben we recent enkele roodhalsganzen die in gevangenschap leefden, moeten overplaatsten naar een dierentuin in Nederland.

Tot slot, zie je een evolutie in het soort dieren dat binnengebracht wordt?

Dankzij het werk van Vogelbescherming Vlaanderen werd de wetgeving op het houden van roofvogels en uilen verstrengd. Kooien moeten aan wettelijke minimumnormen voldoen. Dat merken we. De drempel om een kerkuil als huisdier te houden, is hoger. We krijgen die nu veel minder binnen.

Uiteraard zijn we blij met strengere wetgeving, maar het zorgt ook voor nieuwe uitda-

gingen. Heel wat dierenleed wordt voorkomen door o.a. de strengere circuswetgeving of wettelijke minimumnormen voor huisdieren. Wordt die wetgeving echter overtreden, resulteert dit in de inbeslagname en opvang van verwaarloosde dieren en dus in een grotere druk, zowel financieel als organisatorisch, voor de opvangcentra die vaak al zwaar ondergesubsidieerd worden. Daar zou extra aandacht voor moeten komen. Zodat we kunnen blijven investeren in infrastructuur en mensen.

Dankjewel, Frederik.

Meer weten over het Natuurhulpcentrum of hun werking steunen? Surf naar www.natuurhulpcentrum.be

Na de inbeslagname: hoe geraakt Vogelbescherming Vlaanderen betrokken?

In het schema op p. 18 nemen we je mee op weg langs het recht van wilde dieren. Zodra de dienst Natuurinspectie de nodige vaststellingen heeft gedaan, komt er naast de verzorging in een VOC een hele procedure op gang om het recht van wilde dieren te verdedigen. Volg mee waar Vogelbescherming Vlaanderen in het vizier komt.

Wat met de patrijs?

Naast illegaal gevangen zangvogels neemt de dienst Natuurinspectie van ANB vaak grote aantallen patrijzen, fazanten of eenden in beslag die gekweekt worden voor de jacht.

Wie vangt die dieren op na inbeslagname? Dat is eigenlijk een onmogelijke taak. De VOC's kunnen de dieren in het beste geval enkel tijdelijk opvangen. Maar wat moet er met die dieren gebeuren na verzorging? Ze kunnen niet in de vrije natuur losgelaten worden want werden gekweekt en verschillen daarom genetisch van de wilde populatie. Bovendien zitten de dieren in die kwekerijen vaak erg dicht op mekaar. Om ziektes te voorkomen wordt preventief antibiotica toegediend. En die antibiotica, of de mogelijke ziektes, wil je natuurlijk niet in de natuur brengen.

Vermenging van de wilde en gekweekte soort is absoluut te vermijden. Euthanaseren op de plek van inbeslagname blijft helaas de enige optie. **Oók daarom ijvert Vogelbescherming Vlaanderen voor het verbod op de jacht op de patrijs. Want geen jacht meer, betekent ook geen kweek voor de jacht meer.**